

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Τῶν J. & H. ROSNY

Ο ΤΟΚΟΓΛΥΦΟΣ

Βλέπω ένα γέρο που κόντευε να τον παρυσήρη ένα αυτοκίνητο.

'Αφού τελείωσα τη στρατιωτική μου θητεία, άρχισε να διηγείται ο 'Αλβέρτος Βαυβές, βρήκα μιά θέσι σ' ένα έπιπλοττειείο. 'Εφευτοζούσα εκεί μέσα σ' ένα γραφείο μικροσκοπικό όπου έγραφα έπιστολάς και συνέτασσα λογαριασμούς και άποδείξεις. 'Η ζωή μου ήτο τότεν έλεεινή, όσο γερόν με είχε πλάτσει, εύτυχως, ή φύσις, γιά ν' άντέχω. Σιγά-σιγά όμως τά μάγουλά μου, που ήσαν ροδοκόκκινα άρχισαν να χλωμαίνουν σαν τά ραδικία που φτρώνουν στα ύπογεία. Αί κλειδώσεις μου έσκούριαζαν. Είχα ζαλιάδες και παλμούς. 'Αν ήμουν μόνος θά έφρευγα. Θά πήγαινα να ζεύοσα στην άλλη άκρη του κόσμου, αλλά είχα να συντηρήσω τή θεια μου τήν 'Ελισάβετ, που έμεινε ανύπανθη γιά νά μ' αναθρέψη. Οι ρευματισμοί τήν βασάνιζαν τήν φτωχή, μιά Ισχυαλία τής τρουπάνιζε τό πόδι και είς έπιμετρο είχε και ένα άνεύρισμα που άπειλούσε να τήν στείλη είς τόν άλλο κόσμο.

'Ενα φθινοπωρινό Σάββατο χάζενα στα μαγαζιά τής αγοράς. 'Ο καιρός ήταν θολός. Τά πεζοδρόμια μύριζαν σάπια σάρκα, βόθρο και κριεζώτο. 'Ημουν σε μαυρές σκέψεις βυθισμένος. Είχα μιά τρελλή έπιθυμία να είμαι εύτυχής και μιά φλογερή δίψα να πεθάνω. Καθώς περνούσα στην όδον 'Αμπουκίρ, βλέπω ένα γέρο που κόντευε να τόν παρυσήρη ένα αυτοκίνητο. Εύτυχως τόν κτύπησε μόνο με τό φτερό και τόν έφριξε κάτω χωρίς να τόν πληγώσει. 'Ετρεξα γιά να τόν βοηθήσω, τόν σήκωσα και τόν στήριξα, γιати κοιτούσαινε.

— Δέν έχω τίποτε, μου είπε, με μιά φωνή ξερη. 'Η μηχανή εινε γερή. Μόνον έδω στον άστράγαλο, λίγο με πονάει.

'Επιασεν όμως τό χέρι μου και μου είπε :
— 'Αν δέν σου δίνει κόπο, οδήγησέ με είς τήν όδον Δέ-Μπουρντονναι.

— Να πάρουμε ένα άμάξι ; ρώτησα.
— Θεός φυλάξοι ! 'Αμάξι ! 'Οχι να μήν πάρουμε ειδική άμαξοστοιχία !...

Του έφριχνα ματιές καθός πηγαίναμε. 'Ηταν ένα άνθρωπάριον καχεκτικό, που τά κόκαλα του, νόμιζες, θά του τρουπούσανε τό δέρμα. 'Ενα πρόσωπο τριγωνικό, χρώματος κόκρας τυριού. Τά χείλη του ήσαν μελανά, τό όλον του έδιδε τήν έντύπωσι κάτι όλεθρίου και άδυσωπλήτου. Τόν οδήγησα τόν άνθρωπον αυτών είς τήν όδον Δέ- Μπουρντονναι, τόν μετέφερα στό έκτο πάτωμα, στην άκρη μιάς σκάλας περιστροφικής, από ένα στενόμακρο διάδρομο, με πολύ χαμηλό ταβάνι.

— 'Ορίστε μέσα, μου λέγει.
'Εμπήκα σ' ένα βρωμερό ύπόστεγο μ' ένα κρεββάτι σιδερένιο και στενό σαν φέρετρο, μ' ένα παλιό τραπέζι σαπισμένο, με δύο καρέκλες ξεψάθιστες πρό μισού τουλάχιστον αιώνος.

—'Ορίστε, ντέ, μου επανέλαβε ειρωνικά. Καθήστε. Με φοβείσθε, ή καρέκλα δέν σωριάζεται.

—'Οχι γι' αυτό, του λέω, δέν ήθελα να σάς άνησυχήσω. 'Επιτρέψατέ μου να σάς και

ρητήσω. 'Εκτός αν έχετε ανάγκη τών όληρεσιών μου.

— Καθόλου ! έφώναξε με άνυπομονησία. Μη φεύγετε ακόμα' Μά περιποιηθήκατε πάρα πολύ και έλπίζω να συμπληρώσετε τήν ευεογεία σας. 'Εχω ανάγκη να μου δώσετε ένα δίφραγκο... έχω άπόλυτο ανάγκη. Μπορείτε να μου δανείσετε ;

Μιλούσε με μιά όξεια φωνή και διεστραμμένη. Μιά λάμψις τέλματος έφώτιζε τά στρογγυλά του μάτια. 'Εδίστασα. Είχα άκριβώς δύομισυ φράγκα άπάνω μου και αυτά τά δύομισυ φράγκα αντιπροσώπευαν τά πέντε τελευταία γεύματα του μηνός. Γιατί έπρογευμάτιζα είς τό γραφείον, επειδή δέν είχα καιρό να γυρίζω κάθε μεσημέρι είς τό Μελεμοντάν, όπου έμενα με τή θειά μου 'Ελισάβετ.

Μ' όλα ταύτα, τί να κάνω ; Βγάζω τό πορτοφόλι μου και του δίδω τό δίφραγκο. Τό παίρνει, τό γυρίζει από τήν άνάποδη, τό μυρίζει, με κυττάζει κάμποση ώρα μ' ένα βλέμμα έπιφυλακτικό και σκεπτικό.

— Στοιχηματίζω, μου λέγει, ότι είσθε κουτός... Και τί κουτός !... Καθώς βλέπω από τήν φυσιογνωμία σας, αυτά τά δυό φράγκα εινε γιά σάς κάτι κολοσσαίον !

— Καλά τό έμαντεύσατε, του άπαντώ με κάποια δυσαρέσκεια, αυτό άντιπροσώπευει τέσσερα από τά πέντε γεύματά μου του μηνός.

— Καλά τό έλεγα εγώ ! Και μου τά δίδετε έμένα ;

— Φυσικά, του είπα, σηκώνοντας τους ώμους μου.

— Και όμως δέν σάς τά ζητώ, παρὰ γιά να μου τά δανείσετε.

'Εγέλασα λίγο δυνατά.

— Τι ; είπε δυσαρστημένος, δέν έχετε έμπιστοσύνη είς έμένα ;

Και πρόσθεσε με μιά δριμύτητα :

— 'Ετσι μου ερχεται να σάς τά δώσω πίσω. Ξαναγύρισε τό νόμισμα, τό μύρισε πάλι και του έφριξε ένα βλέμμα γεμάτο περιπάθεια.

— 'Οχι, δέν σάς τά δίδω πίσω. Σας τά δανείζομαι, αλλά θά πληρώσω τόν τόκον φτωχικά, δηλαδή πέντε τοίς εκατό τήν ήμέρα και με άνατοισμό.

Δέν μπορούσα να μη μειδιάσω.

— Κουτέ ! επανέλαβε με οίκτο. Κουτέ ! Με πέντε τοίς εκατό τήν ήμέρα και με άνατοισμό! Καταλαβαίνεις ; Ποιά εινε ή διεύθυνσίς σου ;

Του έδωκα τήν διεύθυνσίον μου και έφρυγα. 'Η όξεια φωνή του με συνώδευσε ως τήν άκρη του διαδρόμου :

— Κουτέ ! Κουτέ !

Πέρασε τό φθινόπωρο, έπειτα κι' ό χειμώνας. 'Ηρθεν ή άνοιξις με τά δροσερά, τά μικρά της συννεφάκια, με τό νεαρό φώς, με τά άπρόοπτα χιόνια και τίς ραγδαίες της βροχές. 'Εγώ εξακολουθούσα να μουχλιάζω, μέσα σ' έκεινο τό γραφείο μου, πλέκων διαρκώς τά ίδια άπάισια δ-

Παίρνω τό καπέλλο μου και βγαίνω έξω...

νειρα της απελπισίας.

Μιά Κυριακή πρωί, ότι είχα τελειώσει να τρώω ένα κριθαρένιο αφέ, με μιά φρέτα ψωμί, καθισμένος απέναντι στη θεία 'Ελισάβετ. Μιά χουσή άχτιδα ήλιου πέρασε μέσα στη σπηλιά μας. 'Ο ούρανός ήταν γεμάτος από εκείνες τις λαμπρές ύποσχέσεις που δαγκώνουν την καρδιά των φτωχών. Ήμουνά ολο πίκρα, όταν ξαφνικά άκουσα να χτυπών την πόρτα. Πηγαίω και άνοιγω.

Βλέπω και μπαίνει ο πράσινος άνθρωπος, που γυρίζει στους δρόμους και δείχνει των κοριτσιών τις τύχες.

— Ένα γραμμα συστημένο, μου λέγει ο πρασινοφορεμένος, ζητώντας την ύπογραφή μου.

Και μου έδωσε ένα φάκελλο τόσο χονδρό, που τον έκυτταξα μάλλον με δυσπιστία, παρά με έλπίδα. Τον ξήτησα λίγο και με κάποιον φοβο τον άπεσφράγισα. Εύρηκα μέσα σ' αυτόν μιά έπιστολή και ένα χονδρό χαρτί χαρακωμένο. Διαβάζω πρώτα την έπιστολή, ή όποια έλεγε τά εξής :

«Μου δανείσατε πρό διακοσίων είκοσι τεσσάρων ήμερών, ένα ποσόν από δυο φράγκα, με τόκον που τον κανόνισα εγώ, πέντε τοίς έκατον κάθε ήμεραν. Ή πιστώσις σας λοιπόν, άνέρχεται, ως έκ τουτου, εις έκατον ένδεκα χιλιάδας φράγκα, τά όποια κατέθεσα επ' όνοματί σας εις την Τραπέζα της Κτηματικής Πίσσεως. Εύρίσκετε συνημμένως την άποδειξι της καταβολής. Σας παρακαλώ να με είδοποιήσετε περί της λήψεώς της.

Φίλιππος 'Αρμεκουδ

'Οδός Μπουρντωνναί 17

Αυτό το πράγμα μου φάνηκε τόση μεγάλη τρέλλα, που στην άρχη δέν ήσθάνθηκα καμμία συγκίνηση. Μου έκανε την έντύπωση κάποιος άστειότητος.

Όταν όμως έξήτησα το χαρτί καλά, που ήταν μέσα στην έπιστολή, είδα ότι πραγματικά είχα πιστωθεί με έκατον ένδεκα χιλιάδες φραγκα, στο δεύτερο πιστωτικό καταστήμα της Γαλλίας.

Τότε μόλις ή καρδιά μου άρχισε να χτυπά. Ή έλπίδα και ό φόβος μ' έτάρασαν διαδοχικά βαθύτατα. Τέλος δέν έκρατήθη, παίρνω τό καπελλο, βγαίω έξω και βρίσκομαι εις την όδον Μπουρντωνναί.

Βρίσκω τον καχεχτικό άνθρωπίσκο στο ύπόπτεγό του, εις την τρώγη του. Με ύποδέχεται με δυνατο γέλιο και μου φωνάζει :

— Καλώς τον κουτεντέ μου !

Ένώ δε εγώ μουρμούριζα κάτι άσυνάρτητα, με διακόπτει :

— Αυτό τό έκανα έτσι από ευχαρίστησι, τίποτε άλλο. Αυτό ήθελα να κάμω.

Μ' έκυτταξε που στεκόμουν σα-στασμένος και μου ειπε πάλι με προσπάθη :

— Έγώ, παιδί μου, είμαι ένας γέρος έκατομμυριούχος. Ή μόνη μου επιθυμία είναι να ζω φτωχικά πολύ. Δεν βρίσκω άλλο πειό ευχάριστο στον κόσμο, παρά τό να μη χορταίω ποτέ την πείνά μου, να ζω μέσα σε μιά τρώγη, να φορώ παληόρουχα και να κοιμάμαι άπάνω σε σανίδες. Μου άρέσει ή φτώχεια. Αυτή εινε ή βράσιλασκα όλων των ώραίων όνειρων. Δεν είμαι όμως φιλάργυρος. Από καιρού εις καιρόν κάμνω έλεημοσύνας, πολύ μεγάλας έλεημοσύνας, όταν τυχαίνει να συναντήσω κανένα φτωχό πλάσμα, σάν κι έσας, άπλοϊκόν, γενναϊόφρονα, και χωρίς φαρμάκι. Έπειδή δε αυτού του είδους οι άνθρωποι εινε σπάνιοι, γι' αυτό δέν κατορθώνω να έξυδευώ ούτε το δεκατο από τά εισοδήματά μου. Νά... Τώρα τα ξέρετε όλα. Δώστε μου τό χέρι σας και φευγάτε, γιατί άποστρέφομαι την ευγνωμοσύνη !

Και μ' έσπραχνε να φύγω. Τή στιγμή που διαβαίνα το κατώφλι, τον άκουσα να γελάη και να μου φωνάζη :

‘Ο κουός μου φίλος εινε ένας τοκογλύφος !

Τρέχω σάν παλαβις στο σπίτι. Σε λίγον καιρό, ή θεία 'Ελισάβετ γιαινεψε τους ρευματισμούς της, κάνοντας το καλοκαιρι της, σε μιά επαυλι της μεσημβρινής Γαλλίας, και εγώ, από 'ορβωνιάστικα, έπαδόθηκα στην βιομηχανία των αυτοκινήτων. Ή τύχη με ήδύνησε, μ' όλην την κουταίμαρα μου και έκαμα περιουσία !... Ή θεία μου κ' ή γυναίκα μου, ζουν πειά ευτυχισμένες κοντά μου.

J. & H. Posny

Στό "ΜΠΟΥΚΕΤΟ", προσεχέστατα

Πώς δηλητηριάζεται ή ανθρωπότης. Ή κοκαϊνη, ή μορφίνη, τό όπιον ! Ή ιστορία των δηλητηρίων. Ή χρήςης των. Τι γίνεται στην Εδρώπη και στας 'Αθήνας κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κάτι που θα σας καταπλήξη, θα σας συναρπάση.

Η ΑΓΑΠΗ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ

ΤΟ ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

ΤΟΥ ΕΤΙΕΝ ΡΕ'Υ'

(Συνέχεια έκ του προηγουμένου)

Τά έρωτικά δικαστήρια που ήκμασαν από τον 12ον έως τον 16ον αιώνα, άποτελούντο από κυρίες της άριστοκρατίας και έλυαν ζητήματα έρωτος, όπως και τά ζητήματα της όφειλομένης προς τάς κυρίας λεπτότητος.

Θέλετε τώρα και μιά «άπόφασι» ενός τέτοιου δικαστηρίου ; Ή «άπόφασις» εινε της κομήσεως ντε Σαμπανύ επί του εξής ζητήματος :

«Μπορεί να δάραχη άληθής έρωσ μεταξυ των πανδρευμένων ;

— Και να τί λεγει ή άπόφασις :

— «... λέγομεν και βεβαιούμεν,

‘Ιδούσαι και τάς εις χείρας μας άπαντήσεις, ότι :

‘Ο έρωσ δέν δύναται να έπεκτείνη τά δικαιώματά του εις δύο άτομα ήνωμένα διά γάμου...

Πράγματι, οι έρασται δίδουν όλα ένας στον άλλον, δωρεάν, χωρίς να άδούνηται υπό λόγον άνάγκης, ένθ οι σύζυγοι εινε ύποχρεωμένοι υπό του καθήκοντος να ύφίστανται άμοιβαίως τάς θέλησας εκάτερον και να μη άρνούνται τίποτε.

Ή άπόφασις αυτή την όποιαν έξεδώσαμεν με άκραν σύνεσιν και κατόπιν γνωματεύσεως μεγάλου αριθμού κυριών, πρέπει να εινε γά όλους και όλες άληθεια σταθερά και άκαταμάχητα.

‘Εδικάστη τό έτος 1174, την τρίτην ήμέραν των καλανών Μαΐου, Συγκλήτω 12η'.

Πώς σας φαίνεται λοιπόν ή άπόφασις αυτή ;

Ο ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

Θέλετε τώρα και τον έρωτικόν κώδικα της 12ης έκαιτονητειοδός, του αιώνος δηλαδή εκείνου του αισθηματος, της έποχής των ίπποτων, που γύριζαν τον κόσμο με τό όνομα μιάς άγαπημένης των στην καρδιά, και ζητούσαν κατορθώματα και περιπέτειες γιά τό όνομά της.

Νά τος :

1
‘Οποιος δέν ξέρει να ύποχωρήση, δέν ξέρει ν' αγαπή.

2
Κανεις δέν μπορεί ν' άφιερωθή σε δύο έρωτας.

3
Δέν έχει γούστο εκείνο που ένας έραστής πέρνει διά της βίας από τον άλλον έραστή.

4
‘Επιβάλλεται στον ένα έραστή, διά τον θάνατο του άλλου, χηρεία δύο έτων.

5
Δέν εινε άξιοπροπεές τό ν' αγαπάη κανεις όποιαν θα νηρεπότανε να νυμφευθή.

6
‘Ο άληθινός έρωτας δέν αισθάνεται ήδονή άλλη, παρά εκείνη που προέρχεται από την άγαπημένη του γυναίκα.

7
‘Ο έρωσ που γίνεται δημοσία γνωστός, διαρκεί όλιγον.

8
Ή εύκολη έπιτυχία άφαιρεί κάθε θέλητρο από τον έρωτα. Τά προσκόμματα του δίνουνε αξία.

9
‘Εκεινος που αγαπάει άληθινά, ώχρηά απέναντι εκείνης που αγαπάει.

10
Ή ύπόνοια και ή ζηλοτυπία που προέρχεται από την ύπόνοια, αψάνει του έρωτος τό πάθος.

ΕΡΩΣ ΜΙΑ ΦΟΡΑ Κ' ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ

Οί παλαιοι πρόγονοι έπέροβεναν τά εξής περί του έρωτος :

— Ή άληθινή καλλονή δέν εινε εκείνη την όποιαν αισθάνεται κανεις ευχαρίστησι να βλέπη, αλλά εκείνη που τον κάμνει τον άλλον να κλείνη τά μάτια του εμπρός της, σάν ένώπιον του ήλιου.

‘Ο άνδρας όταν κάνει την γυναίκα να πάσχη, τό ξέρει πάντοτε. Ή γυναίκα άπ' εναντίας. Σπανίως έχει συνείδησι ότι κάνει τον άλλον γιά να ύποφέρη.

Τά όνειρα του έρωτος, και αυτά άκόμη τά πειό άγνά, καταλήγουν πάντοτε εις ένα τοκτόν.

(‘Ακολουθεί)